

CATALANITAT

SETMANARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Any II

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Centre Nacionalista Republicà:
Rambla de la Llibertat, número 33, primer pis.
Tots els treballs firmats són de la
responsabilitat dels seus autors. No's retornen
els originals

Girona, 30 d'Abril de 1911

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Girona . . . . . 1'50 Ptes. Trimestre
Fora . . . . . 2 " " "
Extranger . . . . . 12 " " Any
ANUNCIS A PREUS CONVENCIONALS

Núm. 39

El manifest de la Conjunció republicana-socialista

Un dels documents polítics més serens, més raonats i més contundents, es el manifest que ha publicat la minoria republicana-socialista. Tot-hom que'l llegeixi, per enemic implacable del règim i dels homes republicans, al fons de la seva consciència tindrà una afirmació de conformitat per aquest document. Hi ha ordre, hi ha serenitat, hi ha veritat i justícia: es tot un programa de govern republicà que avensaria l'Estat espanyol envers una prosperitat in-negable: aquell fantasma, aquell des-vagell, aquella criminosa acció de desenfrens i demagogies que'ls bons burgesos creuen en la forma republicana, cauria per la seva base si's compenetressin de la veritat que respira el manifest. Aixís se fa opinió republicana: demostrant que pot governarse millor que cap partit monàrquic, que's veuen en realitat les coses tal com són, que's compta ab solucions propies per tots i per cada un dels problemes interior i exteriors del Estat espanyol.

No resistim a la temptació de traduirne ben literalment algun paragraf, en la seguretat de que la divulgació del document ha de contribuir a afavorir l'opinió de que seria possible i compatible ab l'ordre material i moral, un govern exercit pels homes que han pensat, escrit i firmat el manifest de referencia:

«Aquesta minoria se sent satisfeta de la campanya que va realisar, amb èxit, en el Congrés, i enten que l'esmentada campanya fou la primera pedra i el fonament de la reconstitució de la patria. Davant del conglomerat absurde de ministerials i conservadors se va mantenir ben ferma, sobreposantse a l'estrategia esquifida de la política dinàstica, que ahir volia tapar les seves febleses amb suposades ires de les institucions marcialis i després ha retrassat la reobertura de les Corts, desmentint les declaracions i promeses del propi quefe del Govern.

Resulta inexplicable que haventse dit que la discussió del procés Ferrer entorpia, per la seva amplitud desmesurada, el debat i aprovació de lleis urgents, resulti ara que les Cambres vaguen per no haverse preparat materia legislativa. Aquesta minoria

protesta de que dilatantse l'examen parlamentari de la llei d'exaccions locals, s'allargui el plas anguniós per la supressió dels consums i protesta també de que's trobi embrionari el projecte de llei d'Associacions i obstruït indefinidament el del servei militar obligatori.

Desitja aquesta minoria perllongar dintre i fora del Parlament la seva campanya patriòtica, fins que's logri separar per sempre de la política activa a la fracció reaccionaria que convertí el Poder Públic en instrument de aberracions atàviques.

La minoria de Conjunció republicana-socialista, anuncia, doncs, al país i al Govern, que seguirá reclamant la derogació immediata de la llei de Justicia Militar, esborrant els absurdes de la part penal i de la de enjuiciament i fent possible la revisió dels processos seguits contra en Baró, en Clemente Garcia, en Ferrer, en Malet i demés víctimes inocentes, sacrificades al fantasma d'un escarment retrospectiu.

Ansiem que s'esborrin de la memoria del poble espanyol els records negres de la repressió de 1909; que les ombres tràgiques s'esvaeixin; que les impremeditades aventures bèliques, móvil primer de semblants desvaris, deixin d'atormentar el nostre esperit. Volem que una pau segura i constant sigui el sedant de tants dolors i amargures.

Mai s'havia vist Espanya com en l'època present, tan mal disposada per les aventures llunyanes, en busca de llozers efimers. Mai com ara havia sentit el dalit de reculliment, laborant en el vell filó dels interessos propiament hispànics. Els governs de la monarquia, engegats per els vesllums d'un imperialisme que seria cómic, si no fos la més gravosa de les aberracions, separen la seva atenció dels innumbrables fets amb els quals Espanya manifesta el seu amor a la pau.

Som, i al fer aquesta observació ens considerem no tan sols orgue del partit republicà i socialista, sinó de l'immensa majoria de la societat espanyola, absolutament contraria a la intervenció militar al Marroc. Afirmem que no hi ha res en els tractats públics que obligui als governs es-

panyols a contrariar aquesta voluntat manifesta del país; ni pot haver res en els secrets que contradigui els públics, que'ns imposin aliances ofensives ni donar subsidi a potencia estrangera, ni res que comprometi individualment als espanyols.

Pera conservar lo que posseim no es necessari l'esfors en homes i diners que avui se'ns imposa, i es, en cambi, indispensable la creació de tropes colonials, puig ni pera aixó resulta adequat l'actual exèrcit amb el seu sistema de redempció, i ni tan sols ho seria amb el servei obligatori projectat i aprovat pel Senat.

L'ineficacia de l'acció militar ha quedat ben manifesta per la verdadera penetració, ja que, empresa amb el fi d'amparar el treball miner, no ha estat possible realisar aquest, ni ho será sinó pels medis polítics en un ambient de pau. Quan se demostrí al soldat i a les càbiles el nostre sincer propòsit de no pretendre expansions territorials més enllà de nostres possessions i coincidint amb altres grans interessos que en el món han pesat i han de pesar al costat d'Espanya i que desitgen com nosaltres que cap nació domini en el Nord d'Àfrica, facilitar la penetració pacífica millor i més eficazment que amb l'ús de la energia militar.

Aquest convenciment farà que la funció de policia en els ports sigui, en les circumstancies que s'apropen, benévolutament considerada pels contrincants marroquins, com ha va es-ser en les passades convulsions que varen determinar un cambi de sobirania, sense cap entrebanc per nosaltres. Ningú ignora que aquest resultat se degué a la política que aleshores se va seguir de no barrejar-nos en els afers interiors de l'imperi, per lo que no tenim, ni devem acceptar mai, cap mandat internacional.

Per llessarnos a les bèliques aventures i pels deliris de la repressió de 1909, resulten agravats els desequilibris, en cert modo tradicionals, de la societat espanyola.

La riquesa congestionada en certs nuclis de plutòcrates i en les Congregacions religioses i les exaccions del Fisc, deixen en estat anèmic els quatre quintes del cens de la nostra població. L'agricultura está en els ossos; el comer decau cada dia més; els capitals espanyols s'amaguen mandrosos; la gran industria se defensa malament amb capitals estrangers i la petita s'arrossega moribonda, lluitant vanament amb els tallers

de monjes i frares, més amorosos per la vida terrena que no pas per la eterna. Les emigracions tanquen milers de llars i despoblen comarques senceres. Espanya se mor per manca d'activitat, per manca d'ideals interns, per manca de justícia, puig tots els organismes d'aquesta no són més que perllongacions del Poder Executiu, el qual emplea tots els recursos de que disposa per molestar i anorrear cacicalment, fent impossible l'existència del ciutadà.

Posar remei a mals tan fondos es la finalitat de la Conjunció republicana-socialista i an aixó se consagra amb fe obstinada, empleiant tots medis de propaganda i de difusió de l'energia. Si Espanya no ha de morir, donemli avait, molt aviat, garanties de Llibertat, medis de Treball, Pau i Justicia.»

Aquest document, firmat per 24 diputats, dels quals 11 pertaneixen al partit català d'Unió Federal Nacionalista Republicana, es la veritat més contundent que de molt temps, en política, ha sortit de representants del poble.

Nosaltres, joves i sincers, que la borem l'idealitat de l'acció política per demunt de les realitats, ens sentim orgullosos de manifestar la devoció ab que ens hem vist compenetrats ab cada una de les paraules del manifest, i com s'ha fet una nova llum dintre nosaltres: la llum d'una absoluta confiança ab els directores de la idea republicana, mentres segueixin les orientacions exposades en el manifest.

Consistori dels Jocs Florals de Barcelona

VEREDICTE
que'l VII Mantenedors del any 1911 han dictat ab data d'avui.
PREMIS ORDINARIS
Englantina d'or.—Núm. 29, «Elegia perduda».
Accésit.—Núm. 16, «Johan Gari».
Viola d'or i argent.—No s'adjudica.
Primer accésit.—Núm. 128, «Melodies blanques». Lema: Esperit.
Segon accésit.—Núm. 83, «El bressol de Jesús». Lema: Non... no...!
Flor Natural.—Núm. 65, de la colecció «Idilis lluminosos». Lema: Lux, les composicions «Llum virginal i Aigua llum».
Primer accésit.—Núm. 129, «Sonets Georgians». Lema: Agricultura.
Segon accésit.—Núm. 124, «Lays del

poeta amant». Lema: Tot quant jo veig o sent, dolor me torna.

PREMIS EXTRAORDINARIS

Copa artística.—Núm. 61, «Viatges de amor». Lema: Triomf.

Primer accésit.—Núm. 45, «Entre'ls dos mons». Exuto.

Segon accésit.—Núm. 20, «Rondalla de petons».

Premi dels Mantenedors.—Núm. 59, «Divinal Epitalami». Lema: Entrado se ha la esposa...

Premi Fastenrath.—S'adjudica al drama «L'Eloy» de don Angel Guimerá.

Barcelona 24 d'abril de 1911.—Conrât Roure, president; Frederic Rahola, Iscle Soler, Claudi Planas i Font, Ernest Moliné, Prudenci Bertrana, Josep M. Folc i Torres, secretari.

Literatura

La Reyna jove

ACTE SEGON

ESCENA IV

Reyna Elecia, Duquesa de Fondayna, Gran Duch Esteve, Cavaller D'Aymerich, y després el Senyor D'Armanyach, president del Consell de Ministres.

Aymerich.—Senyora... (Desde la porta, saludant.)

Alexia.—Qui són?

Aymerich.—El senyor President del Consell de Ministres, la senyora esposa del mariscal Asori, el senyor Duch de Mirrogast Adrell, el Llochtinent major de...

Alexia.—(Interrompentlo.) Nó; nó. El President del Consell y ningú més avuy. (Surt el Cavaller D'Aymerich. La Reyna segueix enfonant.) Que m'estich morint de fatiga. (A la Duquesa.) El President del Consell sí, que tinc un gran projecte. (Rient. El Gran Duch tus fort passejantse y mirant de reüll a la Reyna tement una lleugeresa.)

Aymerich.—(Desde la porta, anunciant.) El senyor President...

D'Armanyach.—Senyora... (Saludant. Secretari Aymerich.)

Alexia.—President, depresa: veniu. (Ell li besa la mà.) Esteu cansat.

D'Armanyach.—Oh, no es res. Un xich d'emoció per lo d'aquesta tarde.

Gran Duch Esteve.—(Amb interés.) Al Congrés?

D'Armanyach.—Quina sessió més ho rrascosa!

Alexia.—Qué ha sigut? Qué ha sigut?

D'Armanyach.—Que s'ha tingut de parlar de Vostra Magestat ab motiu de lo d'ahir al Park.

Alexia.—Y qué? (Fent una indicació a la Duquesa per que sigui. Ella seu també.)

D'Armanyach.—Que com el senyor Rolant era al seu lloc...

Alexia.—(Amb molt interés.) Sí? Conteuh tot; tot.

D'Armanyach.—Donchs ha sigut perque un amic del senyor Primpcep ha demanat explicacions al Govern pel deplorable succés d'ahir, per cert ab molta altaneria, fent càrrechs al Ministeri per haver consentit que Vostra Magestat montés aquell cavall.

Alexia.—(Ab ironia.) Per Deu! (Rient mirantse al Duch.)

Gran Duch Esteve.—Que ha sigut?

D'Armanyach.—El Marqués de Tirnova.

Gran Duch Esteve.—Un lleal servidor de Vostra Magestat, que no tranzigeix may ab aqueixas idees dels partits mitjos. (Per D'Armanyach) que toleran...

Alexia.—(Interrompentlo.) Y qué li heu contestat?

D'Armanyach.—Li heu contestat que d'aqueix fet dolorosíssim no'n té cap culpa'l Govern de V. M.

Alexia.—Ben cert.

D'Armanyach.—He retret la fidelitat del meu partit a las Institucions, fent veure l'estat brillant de la Nació d'ensá del dia en que Vostra Magestat ens va otorgar la seva confiança. (El primpcep se passeja nerviós.) Y he acabat, Senyora, ab unas paraulas que han fet molta sensació: he dit que, tota vegada que Vostra Magestat no ha sufert absolutament gens en la seva preuhada salut, potser que la Divina Providencia ho hagués consentit pera la tranquil·litat de la Nació, fent que un partit d'homes de válua, —s'ha de dir aixís— (Al Primpcep que ho nega ab un moviment de de cap) apartat avuy de la Monarquia, s'hagi acostat a ella per un acte de ver humanisme, del que jo, en nom de la Monarquia y de la Patria, dono grans mercés en la persona del senyor Rolant, que té'l cap pera defensar les sevas idees, y'ls brassos... y'ls brassos pera salvar a la Reyna.

Alexia.—Gracies, Senyor President; gracies.

D'Armanyach.—La majoria s'ha posat a aplaudir frenèticament; mes els republicans, que s'han ofés, vinga llensar improperis contra'ls ministres. Y'ls nostres han contestat.

Alexia.—(Ab gran interés.) Sí.

D'Armanyach.—Y'ls més violents han sigut els amichs del Senyor Primpcep, que sempre exageren la nota contra las idees avansadas.

Gran Duch Esteve.—May! Son la salvaguarda del Trono, y deuen sostenirlo fermes, fins a la mort.

Alexia.—(Interrompentlo ab gran interés.)—Y'l senyor Rolant, que feya'l senyor Rolant?

D'Armanyach.—No havia pronunciat ni una sola paraula. Ni fet un moviment de violència en cap sentit.

Gran Duch Esteve.—Es clar! Sent despreci per nosaltres y'ns perdona la vida.

Alexia.—Y després?

D'Armanyach.—El senyor Rolant s'ha aixecat a enrahonar.

Alexia.—Molt bé. (A mitja veu, se'ns poguerse contenir.)

D'Armanyach.—Y s'ha fet un silenci general en tota la Cambra. (La Reyna, atentissima, mira al Ministre.) Ha comentat dient que un dels actes de la seva vida dels que n'estaria sempre més satisfet era'l d'ahir, salvant, potser, de la mort a la persona que regna a la seva Patria.

Duquesa de Fondayna.—Oh! Hermós; hermós! (Sense poderse contenir. El Gran Duch riu ab despreci. La Reyna es tot ulls interessadissima.)

D'Armanyach.—Han aplaudit els nostres. Els seus han baixat el cap. Y ell ha seguit. (A la Reyna.) No sé si... (No gosant a parlar.)

Alexia.—Tot, Senyor President.

D'Armanyach.—Com será, ha dit, altre acte de la meua vida del que estaré encare molt més satisfet aquell ab lo qual conseguire fer caure del Trono aquesta mateixa Reyna.

Gran Duch Esteve.—(Furiós.) Vos no deviau repetir a Sa Magestat aqueixas paraulas.

D'Armanyach.—La Reyna m'ha manat que parlés.

Alexia.—Y qué més ha dit? (El Gran Duch el va a interrompre) Jo vull saber qué més ha dit aquest home! (Ab energia. El Gran Duch va a interrompre altre cop. Ella se'l mira fixo posantse dreia. El Gran Duch se conté. La Reyna's torna a seure y diu després:) Continuen, Senyor President.

D'Armanyach.—La Cambra semblava que se'n anés a baix. Y, quan ha pogut, ha seguit el senyor Rolant. Pera mi las personas son sagradas. Qui atenti a la vida d'algú no es del meu partit, que al meu partit no hi té d'haber assessins. Nosaltres som del partit de la Humanitat. A cualsevol lloch que perilli una vida hi estendrem els brassos pera salvarla. Volém que visca tothom y que ningú pateixi. Pero regnar no es patir, regnar es treure brotada excessiva de saviesa matlevada. Nosaltres no volém matar l'arbre preferit, sino tallarlo arrán de soca pera que torni a creixer com els altres arbres del mont de sas forsas pròpias.

Duquesa de Fondayna.—(A mitja veu.) Prou, prou, Senyor President! (Anantse a apoyar, al respall de la cadira de la Reyna, que ni se'n ha adonat, seguint com encisada.)

Gran Duch Esteve.—Jo no las puc sentir aqueixas cosas! (Furiós.)

D'Armanyach.—Y ja no ha pogut seguir la sessió.

Duquesa de Fondayna.—(Anantse a parlar.) Senyora...

Alexia.—Deixeume. (Perque no la distreguin.)

D'Armanyach.—Perque tothom cridava. Y la Presidencia s'ha tingut de cubrir mentres se barallavan a las tribunas cridantse mori...

Gran Duch Esteve.—(Interrompentlo.) Senyor President!

Duquesa de Fondayna.—Nó! (Perque no ho diga.)

Alexia.—Sí. Qué cridavan?

D'Armanyach.—Senyora... (Negantse a dirho.)

Alexia.—(Energica.) Qué cridavan?

D'Armanyach.—Contra... contra Vostra Magestat.

Alexia.—(Petita pausa.) Mori la Reyna? (Tothom calla. Pausa.) No'm pensava que tingues tants enemichs... (Petita pausa.) jo que en ma vida he fet mal a ningú. (El Gran Duch somriu. Pausa.) Qué m'hauria agradat presenciárlho! (Pausa. Rient trist.) Tothom al meu davant m'alaba y'm reverencia, y se'm diu que tinc totas las virtuts y totas las gracies. (Pausa, mirantse al un y al altre.) Oncle: se m'ha portat enganyada, ben enganyada! (Ab cert odi a ell.)

Gran Duch Esteve.—Nó! Sinó que ab la tolerancia de certa gent s'ha deixat creixer la mala herba. (El senyor D'Armanyach somriu.) y es alta per tot.

Alexia.—Se m'ha portat enganyada! (Ab certa energia, mirantse de fit a fit al Duch.)

Gran Duch Esteve.—Si'ls meus governessin, ay d'ells! (Riu el Ministre.) Y ay dels vostres!

D'Armanyach.—Els meus. Sr. Primpcep, sostenen la Monarquia ab las sevas espaitilas.

Gran Duch Esteve.—Donant la mà a n'aquella gent.

D'Armanyach.—Si; pero la mà que'ls estrenyem no la fan servir pera fer caure'l Trono.

Gran Duch Esteve.—Jo las faria servir las mans que tinc contra dels uns y dels altres. (A punt d'amenassar ab las mans al President.)

Alexia.—(Ferma.) Senyor Primpcep!

Gran Duch Esteve.—Alexia!...

Alexia.—Senyor Primpcep, dich! (El Gran Duch saluda volent dir que obeheix.) Ni una paraula més. (Entre energética y suplicant.)

D'Armanyach.—Si'l Ministeri no mereix la confiança de Vostra Magestat!...

Alexia.—Tota, Senyor President; tota: mes hem de parlar. Duquesa no us en aneu lluny.

Duquesa de Fondayna.—Soch a las vostras ordres.

Gran Duch Esteve.—Ab el vostre permis... (A la Reyna.)

Alexia.—Adeu. Adeu, mon oncle. Gran Duch Esteve.—Jo faré caure aquest Govern. (Apart, tot sortint per la porta del fons.)

ANGEL GUIMERÁ

Notes

Guimerá: Encara vibra ab entusiasme aquest nom venerable, que viu en la nostra literatura l'indiscutible veneració dels qui feren l'obra definitiva. Recentment l'èxit de la seva darrera obra teatral «La Reyna jove» va sosmoure de nou, com un vent primaveral, l'arbre florit de la bellesa, i la antiga tragedia catalana, va esclatar ab una ample manifestació del esperit eternament jove del mestre.

«La Reyna jove» alta i valenta, ab ells victor-huguescs, es indubtablement la millor obra que el teatre catalá ha tingut aquesta temporada. Els cartells del Teatre Principal de Barcelona, paralelament ab «La Reyna vella» del mateix poeta, engarzen el nom de les dues millors actrius catalanes: Maria Moreà i Margarida Xirgu.

Recentment el Consistori dels Jocs florals de Barcelona acaba d'adjudicar el premi Fastenrath que devia premiar la millor obra teatral, al drama «L'Eloy» de l'Angel Guimerá.

L'homenatge es just i honra a les lletres patries.

La taca roja del presiri, plana en la bella terra empurdanesa, com un grillet vil, com una grapa homicida. Els drames dels presiris, endolen tant sovint la ciutat de Figueres, que'ls ciutadans tots, desde els que preveient l'estigma que'ns venia a sobre juntaven els nostres crits i les nostres protestes contra el govern que arbitrariament ens imposava el penal, fins al bon burgés, allavors optimista, que no podia pensar el mal que li venia a sobre, han sentit bategar l'ira en els seus cors, i han conegut la necessitat de extirpar del pais empurdanes, aqueix mal lleig que'l corca.

Ahir el veinat de Figueres, contava horroritzat, l'hassanya de tres reclusos que sorpresos, en el moment de llimar les reixes de la celda, per el vigilant, fou aquest amenaçat de mort si'ls describria. No fa gaire, altres tants presitaris fugitius ocasionaren la mort d'un pobre guarda, que caigué a través per les bales perseguidores; encare, poc després, tres reclusos, entre ells un valent d'ofici a qui un tribunal havia condemnat a mort i altres que arrosegaven cadena perpetua, saltaven una porta amagada, evadintse, camps a través, internantse per la frontera francesa. Oh! aquest continu sobresalt i'l trovarse en el ric pais empurdanes, ab la familia dels qui sofreixen condemna, pululant pels camps i carreteres, vagabondejant i pillejant pels masos i poblets, com un parrac de miseria en el seu vestit hermós de bona menestrala; i aquesta incertitud en la seva vida quieta i treballadora...

La premsa, les autoritats, el poble tot, desitja arrancar la negra taca del presiri de la ciutat empurdanesa. La nostra veu també es de protesta. Via fora!

Maig: La nostra Devesa es opulenta de llums aquest dies: el vert dorat, matisa com una petita gassa primaveral la cúpula altissima dels plàtans, ont hi es amorós i perfumat l'aire frescal, i s'hi destria blanament el roig i violeta dels raigs de sol, de la tarde. El darrer diumenge—excelencia d'abril—va comensar Girona a vibrar, en l'alegria de la festa, pels seus passeigs; i les rialles

femenines, i els discreteigs, i els vestits clars, i els magnífics capells de plomes galanes, armonicaven ab una exquisida vibració de color. Hi havia música fàcil, aires de vals que ritmen ab els somriures femenins: hi havia perfums llunyans i sutils de les flors que s'obrien en els jardins com decoracions blanques, liles, roses...

El cronista va trobar en el passeig a totes les admirades amigues; el cronista es devot de la bellesa i sentí resar pera cada una d'elles, el joguineig d'un madrigal, o d'un sonet galant, en pretèrita ritma ab alguna mirada llensada a l'atzar, o d'alguna somriure remerciador; i desde el seu seti, recollat negligentment en la ben nodrida soca d'un plátan, anava apuntant en el seu carnet: Maria, Carmen, Teressita, Neus, Pilar, Conchita...

Reminiscències paganes, fan desflar per l'imaginació del cronista, en aquests passeigs diumenjals, les antigues heroïnes de Goethe i Klopstok, remembrant les delicioses tardes del llac de Zuric; tenen les parelles un aire pastoral encantable; tenen les petites amigues una llibertat alegre de colegiala en dia de vacances, i els seus gestes són amples, les seves rialles vibren a l'espontaneïtat de l'alegria, i no hi ha pas convencionalismes que les privin de saltar i córrer desordenadament, ab l'agilitat de les seves cames perfectament rellevants baix el faldeu clar i curt, que oneja ab ondulacions de carícia.

Aixís una nostalgia, una melancolia de passat, l'invadeix, quan remembra en el llunyà les primaveres que ha vist passar també, i la renovació de les amigues, eternament joves, i eternament belles; i sent la seva inoportuna serietat pesar com una cadena sobre'l seu esperit, i privar-li de flirtejar i de somriure, de córrer pels passeigs en una folla viva de colegial, o de contar contes galants a un rotlló d'amiguetes, en els jardins florits i sorollosos...

**

Barcelona! Art, vida, joventut! Aquesta ciutat que alsa sobre tota intriga i villania, l'opulència del seu treball, i la bellesa del seu esperit, dintre uns dies obrirà les portes de la seva VI Exposició Internacional de Art, magníficament instalada en el Palau de Belles Arts.

En ella, Espanya ha dut els seus millors artistes: Benlliure, Benedicto, Muñoz-Degrain, els quals paralelament ab el nostres Casas, Meifren, Llimona, Canals, Rusiñol, etc., han escampat arreu del món les seves obres eminentment meridionals. La pintura estrangera hi està bellament ostentada.

El nostre artista Clará, en una sala expressa, mostrarà les millors de les seves obres.

Diuen que l'Exposició d'Art l'inaugurarà oficialment un ministre de la corona... i bé! també l'Isidora Duncán farà vibrarhi les seves danses mitològiques que hi escamparan una suau alenada de les roses i les murtres dels jardins helénics...

Noves

Dissabte a les nou i mitja de la nit i en el local d'actes de l'Unió Republicana, nostre excelent amic, el diputat nacionalista, director d'El Poble Català D. Pere Corominas, donarà la seva anunciada conferència sobre l'«Intervenció d'Europa en el Marroc. Paper que hi desempenya Espanya segons els documents del llibre roig».

Es esperat ab entusiasme el moment de sentir la serena paraula del prhom de l'esquerra catalana, i nosaltres tenim la confiança de veure en el saló, al entorn del conferenciant no solsament a tots els nostres companys i correlligionaris, sinó als que una política errònea els aparta momentaniament de nosaltres, i als indecisos, o neutres en política, pera poder apreciar l'altosa de mires de nostre pensar, i la labor cultural que s'han emprés els directors del moviment d'U. F. N. R.

D. Pere Corominas arribarà a Girona, probablement en l'expres de la nit, siguent molts els companys que anirem a rebre'l a l'estació pera demostrarli el nostre agraïment i homenatge.

La companyia d'opereta castellana que actua en el Teatre Principal d'aquesta ciutat baix la direcció dels senyors Cornadó i Riba, ha posat en escena, algunes de les obres anunciades en el seu programa, entre elles «Sangre de artista», «El Sr. Conde de Luxemburgo» i «La Princesa de los Dollars», operetes quina sublimitat i finaesa fan que'l públic les escolti ab gust casi sempre.

En l'execució de les obres, posen els artistes tot el seu interès, i resulta forsa ajuntat sempre el conjunt de la representació, sobresortint, no obstant el treball de les típles senyoretetes Dannie i Simó, aixís com el dels senyors Cornadó i Vidal.

La mise en escena es forsa cuidada.

Lo que no ho està tant de cuidada, com mereixeria, es l'orquestra; alguna vegada, com en «La Princesa de los Dollars», per exemple, arriba a un desacert lamentable. Li recomenem molts assaigs, puig tenim el convenciment de que es l'únic que'ls hi falta, ja que dintre d'ella hi ha elements sobradament reconeguts pels seus mèrits.

Llegim en la premsa local que en les vinentes festes de Santa Creu de Figueres debutarà en l'òpera de Meyerbeer «La Africana» el jove Julio Ortega antic treballador de la casa Grober i C.^a d'aquesta ciutat.

Tenim entès que'l debutant posseix una veu esquisida, i elegant escola de cant, lo que ha de proporcionarli sens dupte un bon èxit.

Se diu que la copa d'or del Consistori dels Jocs Florals de Barcelona, concedida a la millor prosa, l'ha obtingut enguany, nostre estimat amic, el jove escriptor de Palamós, en Miquel Roger i Crosa, per el seu treball «Viatjes d'amor» lema: Triomf. Nostra enhorabona.

☺

El notable quintet compost pels professors d'aquesta ciutat senyors Sobrequés, Oliva, Vidal, Saló i Jaumeandreu, en els dies 3 i 5 del proper maig executarà exquisides composicions en el casino «Liceo Figuerense» de la capital empordanesa.

El Boletín Oficial d'aquesta provincia publica el plec de condicions ab arreglo al quin se treuran a pública subasta les obres pera la construcció d'una plassa mercat pera bestiar: donant deu dies de temps pera presentar les reclamacions que's creguin procedents.

El divendres de la setmana passada va tenir efecte a la Cambra Oficial de Comers una reunió de Juntas directives de diferents entitats econòmiques i socials per estudiar el projecte que per transformar o suprimir l'impost de consums a Girona, ha redactat una ponencia de la esmentada Cambra de Comers.

El senyor Franquesa va llegir el projecte a la reunió, en el qual se posa de manifest les moltes dificultats que s'haurien de salvar actualment pera portar a cap aquesta mida regeneradora, tinguent en compte les poques fonts d'ingresos que donen actualment els governs centralistes a les Hisendes municipals.

Va donarse fi a la reunió nomenant una comissió de la qual formen part representants de totes les entitats assistents al acte, la quina s'encarregà d'estudiar el projecte i donar-ne un dictamen.

Se trova en Sant Martí d'Ampuries don Eusebi Gandia, conservador del Museu Arqueològic de Barcelona, al objecte de reanudar les excavacions que la Diputació provincial d'aquella ciutat està fent, per mediació de la junta de Museus, en el lloc ont estaven les antigues ciutats grega i romana d'Ampuries.

Nosaltres hem lamentat sempre, l'oblit que la nostra Diputació provincial ha tingut per totes les coses d'art i hem de recordar que la millor colecció ampuritana, encara avui, es la del Museu de Girona, donats els esforços d'alguns particulars entusiastes, i que si s'hagués pogut recabar de la Diputació de Girona la subvenció

necessaria, no hauriem tingut el dol de veure endursen a Barcelona, les joies arquitectòniques i les valiosíssimes troballes que ve realisant en les ruïnes d'Ampuries.

Un llibre de Medicina en català: El distingit metje doctor Pla i Armengol ha publicat un interessant i complet estudi sobre'l «Procés diagnostic precós de la tuberculosi pulmonar» redactat en idioma català.

Ens plau moltíssim comunicar la nova a nostres llegidors, tot felicitant al senyor Pla i Armengol pel seu bell acte d'amor a Catalunya.

—Siguent cada dia més gros el nombre d'aliments i begudes falsificades, l'ilustrat farmacèutic d'aquesta ciutat don Salvador Murtra ha cregut convenient ampliar la «secció d'anàlisis» del seu laboratori particular, aont podran practicar-se además de anàlisi d'orina tota classe d'anàlisis de aliments i begudes, en especial de llets, vins i farines, contant pera ferho ab els aparells que aconsella la moderna ciencia que per aquest objecte ha adquirit després de visitar els laboratoris municipals de París, Madrid i Barcelona; lo que posa en coneixement dels seus clients i públic en general. Farmacia Murtra: Rambla d'Alvarez, Girona.

El dia primer de maig segurament apareixerà en l'estadi de la premsa, un porta veu dels element radicals d'aquesta ciutat, el quin s'anomenarà, com es natural, La Revolució.

Desitjem que la seva vida sigui tot lo més llarga possible.

El caciquisme, agònic, quieteja encara en la vila de Llagostera.

Dissabte degué veures en l'Audiencia provincial un judici oral i públic en la causa que per suposat desacat al Jutge municipal de Llagostera, que ho es don Francisco Roure, fill de D. Jaume Roure, se segueix contra el cabo de serenos de aquella vila don Vicens Rissech.

El fet d'autos, constitueix un acte de arbitrariedad del qual n'ha protestat tota l'opinió pública, motivant un recurs de queixa contra'l Jutge senyor Roure, el qual s'està tramitant en aquest Jutjat de instrucció.

La defensa del processat anà a càrreg del senyor B. Corominas com a advocat, i del doctor Emili Verdaguer, procurador.

CLINICA DE RAIGS X

Fototerapia i Electroterapia

DEL ESPECIALISTA L. LOPEZ MURRAY

Ex-alumne de la Facultat de Medicina de l'Universitat i Hospital de Londres. i membre corresponsal de la Societat Röntgen.

CONSULTA tots els dies, menys els diumenges i'ls festius, de 9 a 12 del matí en el carrer de Sant Antoni, 32, Figueres. Dotada ab aparells moderns, i a l'altu a dels millors de la seva classe a Anglaterra, Alemanya i Estats Units.

TRACTAMENT de la tinya favosa, foliculitis de la barba, sicosis, (cura obtinguda ab una sola sessió) depilació del pel-moixí, cranc, queloides, lupus, limfosarcoma, llaga rodent, micosis fungoïda, leucèmia, linfadenoma, lipoma, esplenomegalia, xantoma, neoplasmes, mioma, etc.

DIAGNOSTIC de fractures, luxacions, exóstosis, epifisitis, gomes sifilitics, estreteses de l'esòfag, de l'uretra i dels ureters, aneurisma de l'aorta, glàndules calcificades, febolits, deformitats congènites, periostitis, osteitis, pedra en els ronyons i en les vies urinaries, tuberculosis i afeccions pulmonars, gota, necrosis, cossos estranys, presencia o ausencia de les dents temporals o permanents, del cor en estat normal, aixamplat, fora de lloc, etc.

Nota. El tractament modern exigeix que'l malalt vingui a la clinica no més cad dotze dies.

Xocolata Reconstituienta "EXCELSIOR"

A BASE DE GLICEROFOSFAT DE CALS I NOU DE KOLA

Es el més pràctic i el millor de tots els reconstituents i de tots els xocolates.-Indispensable a les persones dedicades a treballs mentals, als convalescents i als neurastènics.-Util als infants i a tot el món.

UNA PESSETA 'LS 200 GRAMS

Demanis en farmacies, droguerías i ultramarins.-Preparat per J. DEULONDER, Farmacèutic
Dipòsits: Girona; Ortopedia, Perfumería i Centre d' específics: FIUS, Plassa Constitució, 12.-La Bisbal; FRANCESC ROURA.-Olot; ISIDRE CALBETON.-Palamós; SENYOR TOLOSA

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA

≡ **EL SABÓ** ≡
VASCONIA
 ≡ **ES EL MILLOR** ≡
 PERA
 ≡ **RENTAR LA ROBA** ≡

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA